N°. 55. A°. 1834.

VRIJDAG, DEN 11den JULIJ.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Gouvernements Secretarij.

Paramaribo, *den* 9 *Julij* 1834.

(29399) Alzoo HENRI GUILLAUME ROUX en FREDERICH WILHELM WERLE, in qualiteit als Administrateur van de Koffij- en Katoen Plantaadje *Klein Lunenburg*, gelegen binnen deze Kolonie aan de *Warappakreek*, aankomende de gezamenlijke Erven van Vrouwe AGATHA SARA KLEIN, weduwe G. G. LANS, zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal hebben geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van gemelde Plantaadje af- en op de privé naam van de Erven AGATHA SARA KLEIN, weduwe G. G. LANS, over te schrijven.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BURGERLIJKE STAND.

Gouvernements Secretarij.

Den 10 *Julij* 1834.

Heden zijn ten Gouvernements-huize in ondertrouw opgenomen:

FRANS FEUCHTER, *jongman* oud *dertig* jaren geboren te *Gersfeld* (*Koningrijk Beijeren*) en ANNA ISABELLA WORSDELL, *jonge dochter* oud *zeventien* jaren geboren alhier en beide woonachtig in deze Colonie.

In kennisse van mij,
Eerste Commies ter Secretarij voormeld,
G. S. DE VEER.

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen, tot en met den 26 Mei ll.

Frankrijk.

Parijs 17 Mei. In het Lyonsche dagblad *le Reparateur* leest men:

De schrik was dezen morgen (11 Mei) in eenige voorsteden en omliggende gemeenten verspreid. Vóór vijf ure bezetteden talrijke detachementen troepen St. Just, St. Irénée, St. Foy de Broteaux en de Charpennes; eene schildwacht werd voor de deur van elke woning geplaatst; het was ten strengste verboden, de huizen te verlaten; zelfs ten behoeve der *melkmeiden* werd geene uitzondering gemaakt. Er werden vervolgens allerwege huiszoekingen gedaan, om Insurrenten te vinden, die zich tot op dat oogenblik aan de nasporingen der policie hadden weten te onttrekken. Men verzekert ons, dat men er een dertigtal heeft in hechtenis genomen, die onder het geleide van gendarmen en dragonders, in drie malen naar het stadhuis overgebragt zijn.

Wij hebben reeds vroeger gesproken van het vermoedelijke verhuizen van industriëlen en van de nadeelige gevolgen hiervan voor onze stad. Maar te meer vreezen wij thans, dat deze verhuizingen plaats zullen hebben, wanneer met elken dag, in de door de werklieden bewoonde wijken, de huiszoekingen, gevangenneming, de maatregelen van den staat van beleg veelvuldiger worden! De onschuldige, uit vrees eener aanklagte, vlugt en vestigt elders zijne woonplaats. En zelfs bepalen zich deze plagerijen niet tot de stad alleen; ook in alle naburige departementen, zelfs in de kleinste gemeente, beginnen dezelve op nieuw, de gevangenissen worden geopend voor de beuzelachtigste gebreken in de papieren. Men zoude wanen, dat een buitenlandsche invloed die Franschen, welke het geluk huns lands uitmaken, tot het verlaten van hun land noodzaakt.

— Men schrijft uit dezelfde stad: Ten vier ure werden omstreeks twintig personen, waaronder een zeventigjarige grijsaard, zwaar met ketenen beladen en door de gendarmerie verzeld, naar het stadhuis overgebragt.

— In den *Courrier de Lyon* leest men:

Het is onnoodig zulks te verbergen: sedert de jongste gebeurtenissen van April, heeft zich de wrok der overwonnenen getoond door pogingen, de strijders der republiek, de paal-, deur- en vensterhelden overwaardig. Des nachts worden kleine afzonderlijke posten aangevallen; de schildwachten worden door deze ellendelingen met steenen en geweerschoten aangerand, die zich nu eens op eenen kleinen afstand verbergen dan weder met den schijn der vredelievendste gezindheid naderen, en altijd vlugten op het eerste schot, hetwelk de schildwacht op hen lost.

Wij laten hier eenige helaas te stellig ware daadzaken volgen nopens dezen Beduïnen-oorlog, deze republikeinsche chouannerie, die in de tweede stad van Frankrijk tegen Franschen gepleegd wordt door mannen, die welligt ook Franschen zijn. In den nacht van Zaturdag op Zondag werd de post bij St. Barthélmy, bestaande uit vier man en een korporaal, door een half dozijn deze ellendelingen overvallen, nadat zij zich, zonder den argwaan der schildwacht te verwekken, dezen nabij genoeg genaderd waren om hem eenige steenen toe te werpen, waarvan hem een aan het hoofd kwetste.

In denzelfden nacht werden op de schildwacht van Perrache twee schoten gelost, waarvan hem gelukkiglijk geen heeft getroffen; hij heeft dit schot beantwoord, en moet, om naar de sporen van bloed die men ontdekt heeft te oordeelen, eenen der aanvallers gewond hebben.

Woensdag der afgeloopen week, werd, omtrent middernacht, een geweer afgeschoten op de schildwacht geplaatst aan den hoek van het fort der Brotteaux. De kogel verbrijzelde den ongelukkigen soldaat den hiel. Men is Donderdag genoodzaakt geweest, hem de amputatie te doen ondergaan. Heden vernemen wij, dat hij de gevolgen daarvan niet heeft kunnen uitstaan en onder zijne smart bezweken is.

In den voorlaatsten nacht werden mede eenige schoten gelost tegen de redoute der Charpennes. Eene expeditie der policie, gisteren morgen naar dien kant bewerkstelligd, heeft de gevangenneming van vier of vijf verdachte personen ten gevolge gehad. Om de geheele waarheid te zeggen, moeten wij hierbij voegen, dat er bijna geen dag voorbij gaat, waar men niet hoort van eenige soortgelijke pogingen, even hatelijk en lafhartig, als die, welke wij zoo even vermeld hebben.

— Uit Madrid, dd. 17 Mei, wordt het volgende aan den *Temps* geschreven:

De ligting der 25,000 man is geschied, maar het leger van het Noorden heeft aanzienlijke versterking noodig, en Quesada beweert, dat het hem onmogelijk zal zijn, voortaan zich in het insurrectionele gedeelte van Biscaje en Navarra staande te houden, ten zij men 40,000 man onder zijne bevelen stelt, zullende het, zegt hij, anders een aanhoudend bloedbad zijn.

De hoop, welke onze intogt in Portugal had doen geboren worden, verdwijnt; het Carlo-Miguellistische leger is vrij aanzienlijk, de bevolking is aan hetzelve genegen het heeft geen gebrek aan geld; alle denkbeeld van verzoening en minnelijke schikking is eene hersenschim; nimmer zullen noch Don Carlos noch Don Miguel met hunne tegenpartijders onderhandelen, want zij rekenen te zeer op de gehechtheid des legers en der inwoners.

Groot-Brittannie.

LONDEN, 21 Mei. Brieven van Lima van den 16 Januarij maken melding van 't uitbarsten van onlusten in Peru, waardoor de handel gestremd en het land in groote beroering gebragt was. De Generaal Orbegoso was als provisionele President geïnstalleerd, doch weinige dagen daarna gedwongen geworden de hoofdstad te verlaten, waarop hij zich naar Callao begeven had. De Generaal Bermudez, de vorige President, had, na dit vertrek, het bevel over Lima op zich genomen, en nu maakte men zich van beide kanten tot eenen oorlog gereed. De Regering in Lima had Callao in staat van blokkade verklaard.

— In den Staat Tenessee in Noord-Amerika stierf onlangs Betty Frantham in den ouderdom van 154 jaren. Zij was in Duitschland geboren, en in 1720 naar Noord-Karolina gekomen. Toen zij 126 jaar oud was, verloor zij haar gezigt bijna geheel; later herstelde zij echter, en in de laatste 20 jaren zag zij even scherp als in hare jeugd.

— De onlangs ontvangen Nieuwspapieren uit Bogota, deelen de volgende bijzonderheden mede nopens eene geweldige aardbeving in Columbia, en de vernieling van een groot gedeelte der stad Pasto, welke laatstgenoemde plaats van eene zeer groote uitgebreidheid was, vermaard door derzelver fabrieken, die een zeer schoon namaaksel van Japansche goederen in hout leverden, en vroeger bevond zich deze stad in eenen zeer bloeijenden toestand. Ten gevolge van de burger-oorlogen had zij echter reeds voor deze laatste bezoeking, veel geleden. De stad is slechts op eenen geringen afstand van den Equator gelegen. Het volgende is eene officiele vertaling der depêche, door den Gouverneur Pasto aan den Minister van binnenlandsche zaken gezonden:

Ten 7 ure in den morgen van den 20 Maart jl. ondervond deze stad eenen allerhevigsten schok van aardbeving, welke, met uitzondering van een enkel uur, tot een kwartier uurs voor vijf ure in den volgenden morgen voortduurde, terwijl ieder nieuwe schok den voorafgaanden in hevigheid overtrof. Onderscheidene lijken werden van onder de puinhoopen der huizen gehaald, en dezelve beloopen tot heden vijftig en meer. Een groot aantal zijn er gekwetst. Van al de Kerken is er slechts eene staande gebleven, deze is niet sterk beschadigd, behalve in den toren van de Kapel van Jezus del Rio en San Andreas. Doch al de overigen, de Hoofdkerk, de Kerken van St. Francis, St. Deminik, St. Angustus, met derzelver Kloosters; de Kerken van St. Sebastiaan en Santiago, zijn allen vermorzeld. Met uitzondering van drie of vier huizen, welke slechts gedeeltelijk zijn beschadigd, ondergingen de overige huizen het lot der Kerken en Kloosters. De gansche bevolking, zich in den staat van volkomen neerslagtigheid bevindende, lijdt nu vreesselijk van de hitte der zon, welker brandende kracht bijna te voren aldus nooit is ondervonden, even als door de natte luchtgesteldheid welke zij des nachts ondervindt op de plaatsen alwaar zij vergaderd is, om de genade van God af te smeeken, terwijl zij van uur tot uur het vooruitzigt had om door de aarde te worden ingezwolgen. Het groen der landerijen is bijna geheel vernield door deze luchtgesteldheid en de buitengewone hitte der zon. De nonnen van de Conception bevonden zich op eene plaats, welke aan de geestelijke vereeniging van St. Philip de Nori toebehoorde, doch waren verpligt om dezelve te verlaten, wijl er geene ruimte was, om er de lijken in de overblijfselen van de Kerken en Kloosters te begraven. De Kerken in de voorsteden zijn ook allen ingestort! De bijzonderheden van deze droevige gebeurtenis, en de gevolgen welke daaruit voortvloeijen, doen het hart bloeden. Het grootste gedeelte der Kerken, al de Kloosters en een groot aantal partikuliere huizen zijn ingestort, terwijl eene menigte inwoners onder de puinhopen begraven ligt, en andere zoo sterk gewond zijn dat zij het waarschijnlijk niet zullen overleven. Het gouvernement heeft 2000 £ toegestaan, om verdeeld te worden onder de meest behoeftigen, en heeft eene algemeene inschrijving geopend voor dezelve onder de gansche Republiek.

Belgie.

BRUSSEL, 19 Mei. In het Orangistische dagblad *le Ruppel* leest men een artikel, ten opschrift voerende » *De erkentelijke Prins van Oranje*," waarvan wij het slot overnemen:

De revolutionnaire dagbladen hebben de belagchelijkheid zoo verre gedreven, om hunne lezers te berigten, dat de Prins van Oranje de paarden geweigerd zoude hebben, die hem uit naam zijner vrienden in Belgie zijn aangeboden geworden. Wij zouden niet gemeend hebben dit dwaze berigt onzer vijanden tegen te spreken, ware het niet, dat sommige onzer aanhangers daaraan eenige waarde hechten.

Welaan! Wij brengen heden ter kennisse van de intekenaren, dat wij eenen brief van den Prins voor ons hebben liggen, die de levendigste betuigingen van dankbaarheid behelst jegens de *hem trouwgeblevene Belgen*; de Prins is *tot tranen toe* bewogen geworden: hij beklaagt boven al de slagtoffers der plundertooneelen van 5 en 6 April, waarvan hij, zegt hij, de *onschuldige oorzaak* is geweest.

Wij verklaren hier aan den Prins, dat hij noch middelijk noch onmiddelijk de oorzaak is geweest der plunderingen, waarvan al het hatelijke op onze *staatkundige roovers* vallen moet, en die toegeschreven moeten worden aan de omwenteling van September, die het wettig gezag verplaatst heeft; zij is het, die het lot van Belgie aan de hebzucht onzer nieuwere kanibalen overgeleverd, en daarvan eenen gewonen staat van wanorde, roof en plundering heeft gemaakt.

MENGELINGEN.

VREESSELIJKE DOODSANGST EN WONDERBARE REDDING. Geen Mensch kan twijfelen aan eene Hoogere Voorzienigheid, die het lot der wereld en dat der bijzondere schepselen bestuurt; niet alle menschen, echter paren aan deze overtuiging dat kinderlijk geloovig vertrouwen, hetwelk aan dezelve leven en werkdadigheid moet bijzetten, en juist daarom zijn zoo velen arm aan troost, en juist daarom ook is het getal dergenen, die troost behoeven, nog veel grooter.

Te Mechelen gebeurde omstreeks de helft der vorige eeuw het volgende:

Aan de Hoofdkerk dezer stad bewondert men den schoonen, hoogen, doorbroken oud-Gothieken toren. Ongeveer ter acht voet hoogte boven den toren-muur is een gat, waarin de zwaluwen jaar in, jaar uit, nestelen zoo als zulks meestal in hooge kerktorens geschiedt. Het uit en invliegen der zwaluwen trok gewoonlijk de opmerkzaamheid van eenige uit de school naar huis terugkeerende knapen, en, op zekeren dag duidelijk merkende dat de vogels jongen in hunne gaten daarboven moest hebben, bekroop hen de lust, het nest uit het gat boven het uurwerk uit te nemen.

De vlugtig opgekomen lust werd tot voornemen, het voornemen steeg tot volvoering: vier dezer schoolknapen, voorzien van eenen stok of stang, aan welks eene einde een haak was, klommen den toren op tot aan het gat. Hier trad hun het groote gevaar reeds duidelijker voor oogen, maar de een sprak den anderen moed in het hart, en nu ondernamen zij hetgeen volgt:

De onversaagdste en oudste onder hen, een jongen van 15 jaren, moest genoegzaam ten halven lijve door eene opening van den toren kruipen, en op deze wijze trachten het nest te krijgen, terwijl de drie overigen, binnen den toren staande, hem aan zijne voeten en aan zijn wambaisrokje wel degelijk vast moesten houden.

De knaap maakte zich derhalve tot het waagstuk gereed, en kroop op zijnen buik ter opening buiten den toren uit: de anderen hielden hem, zoo sterk zij slechts konden, vast. In deze ongemakkelijke ligchaamshouding bewoog hij zich eene lange wijl her en derwaarts, maar het nest lag hem wat te diep. Op eens nam hij eenen rok vooruit, en schoof zich dus nog iets meer naar buiten; maar nu ook mogt het hem eindelijk gelukken, het nest met de jonge zwaluwen uit te halen!

In dienzelfde oogenblik, echter, gaf het ligchaam van den buiten uit den toren liggenden knaap aan de beide anderen het eerste vrees bevangen; door de daaruit ontstaande zwakheid verkreeg het uit den toren liggende ligchaam nog meer het overwigt naar buiten; de derde knaap, die intusschen het nest had geborgen, begon nu ook weder te helpen; alle drie verzamelden op nieuw hunne krachten en spaarden geene inspanning, doch zij hielden slechts en trokken niet. Door het lange houden geraakte hunne kracht uitgeput: het ligchaam van den zakkenden jongen werd gedurig zwaarder, het oude halfsleten rokje van den ongelukkigen begon reeds te scheuren; de angstschrik maakte zich meer en meer van hen allen meester: allen begonnen zij met het jammerlijkst geluid te kermen en te schreeuwen; de tegenwoordigheid van geest was voorbij — zij lieten los — en hun makker viel. Deze, op zijnen buik den toren uitgekropen zijnde, had, geheel natuurlijk ook zijn gezigt tegen den toren gewend.

In den val stiet zijn hoofd tegen eene versiering van den toren; daardoor bekwam zijn ligchaam eenen omzwaai, en vermits na dien omzwaai, overeenkomstig de wet der natuur, de val verder moest worden voortgezet, streek hij met zijnen regter enkel langs den wijzer van het uurwerk, die juist op 12 uren stond en hem ter vingerbreedte den enkel opscheurde en daarop zich derwijze uitboog dat des knaaps broekband er aan vastschoof. Beneden op het plein traden vele werklieden voorbij, die hunnen schofttijd gingen houden; zij hoorden het schreeuwen der schooljongens en zagen den eenen aan den wijzer hangen. In den eersten schrik, die niet altijd op het beste redmiddel doet denken, spoedden zij zich naar de naastbij gelegen huizen om bedden aan te halen, ten einde, zoo mogelijk, den val des ongelukkigen onschadelijker en zachter te doen zijn.

In weinige oogenblikken waren ettelijke honderde bedden verzameld, uitgespreid en op elkander gestapeld. Intusschen kwam een der burgers op het besef dat op deze wijze de arme knaap daar boven toch nooit kon gered worden. Deze menschenvriend bood even zoo dra 500 daalders aan, voor al wie het wagen zoude den knaap van boven te halen, en terstond deed zich daartoe een metselaar-knecht op.

Deze begaf zich met eene sterke koordlijn en zitplank naar boven in den toren; drie andere wakkere menschlievende mannen gingen met hem mede. Hij wond zich de lijn drie malen om

het lijf, liet eene uiteinde door de drie mannen vast houden, het andere hield hij zelf in zijne hand, en zoo begaf hij zich door de opening van den toren beneden het uurwerk naar buiten uit, hij bereikte de wijzerplaat, beval van binnen den wijzer langzaam te draaijen, bond den knaap steeds digter en vaster van den wijzer los, en werd nu zoo met den geredden knaap gelukkig weder binnen den toren getrokken.

Tot gedachtenis aan dit vreesselijke levensgevaar bevindt zich op die wijzerplaat een derde wijzer, die altijd op 12 uren wijst. Des knaaps gemoed was door dit voorval der wijze getroffen geworden, dat hij Gode eene gelofte van strenge vroomheid deed. Hij werd Geestelijke, later Kannnik en Priester van die zelfde kerk, en maakte ten jare 1784 deze geschiedenis zelfs bekend.

De Jagt op een Orang-Outang. Het tijdschrift *The Naturalist's Library* bevat een belangrijk verhaal over eene Jagt op een reusachtigen, rooden *Orang-Outang*. De Brik *Mary Anne Sophia* had aan de westkust van Sumatra eene sloep naar het land gezonden, om water te halen. Op eene plaats waar veel bebouwde gronden, maar weinig boomen waren, bemerkte het volk op een der laatsten een' reusachtigen aap. Toen zij naderden, klom hij naar beneden en zocht, toen men hem vervolgde, zijne toevlugt op een' anderen boom, welk een weinig verwijderd was. Zijne gedaante geleek die van een dun mensch, hij was met glanzige bruine haren bedekt, en liep regt op, doch een weinig waggelend: dikwerf bediende hij zich van zijne handen of slingerde zich, door middel van een boomtak, verder voort.

Zijne beweging op den grond was blijkbaar zijn natuurlijke gang niet, want zij was langzaam en wankelend, zelfs wanneer hij zijne handen of eenen stok tot hulp nam: om zich een goed denkbeeld te maken van zijne behendigheid en sterkte, moest men hem in de boomen zien. Toen men hem eindelijk op een bijna alleenstaanden boom gedreven had, bereikte hij met éénen sprong een' zeer hoogen tak en slingerde zich dan, met de ligtigheid en behendigheid van een' gewonen aap, heen en weder. Wanneer het land met boomen bedekt ware geweest, had men zijne ontkoming niet wel kunnen verhinderen, daar hij met de snelheid van een paard op den vlakken bodem, van den eenen boom op den anderen sprong; zijne bewegingen waren zelfs zoo snel tusschen de weinige boomen, die op die plaats stonden, dat het zeer moeijelijk was, behoorlijk op hem te mikken en het gelukte slechts aan zijne vervolgers, hem van tijd tot tijd eenige schoten toe te brengen, waarvan er hem eenige door het onderlijf gingen, door den eenen boom na de anderen te hakken en zoo doende hem tot eene al kleinder en kleinder wordende ruimte te beperken. Toen hij vijf kogels in het lijf had, verminderden zijne inspanningen; hij leunde uitgeput tegen een' boomtak en verloor veel bloed. De jagers hunnen voorraad van kruid en lood verschoten hebbende, zagen zich genoopt den boom te laten vallen om den aap te kunnen bereiken; zij deden dit in het volle vertrouwen, dat zijne krachten uitgeput waren en zij zich gemakkelijk van hem meester zoude kunnen maken, maar zij waren niet weinig verwonderd, ziende dat de aap, toen de boom viel, met eene oogenschijnlijk onverminderde kracht de vlugt op eenen anderen boom nam. Zij waren dan ook genoodzaakt alle boomen om te hakken, eer zij er hem toe brengen konden om zijne vijanden op den vlakken grond te bestrijden, tegen welke hij nog onophoudelijk eene bewonderingswaardige kracht en behendigheid toonde, tot dat hij eindelijk overmand en door een aantal lanssteken en steenen gedood werd. Terwijl hij reeds stervende was, nam hij eenen tak van buigzaam hout, welke de kracht van den sterksten man zoude hebben wederstaan en brak denzelven in stukken, alsof het een riet ware. Die, welke hem hielpen dooden, verklaarden, dat de menschelijke trekken van zijn gezigt en de medelijden verwekkende wijze, waarop hij zijne handen op de wonden hield, hun gevoel sterk troffen en bijna de gedachte bij hen deden opkomen, dat zij eene misdaad begaan hadden. Toen hij dood was, bewonderden den Europeanen en inboorlingen zijne gestalte, die ten minste ruim 6 voet hoog was.

Honden trouw. Ter gelegenheid van eenen, in den zomer van jl. jaar te New York uitgebroken brand, greep het volgende voorval plaats, hetwelk tot een nieuw bewijs verstrekt voor de bekende schranderheid en trouw der Honden. Een Jongman had zijne slaapplaats op de derde verdieping van het Huis, waarin de brand het eerst ontstond. Zijn naast zijne sponde liggende Hond riekte het vuur, hetwelk in het benedengedeelte van het Huis tot brand was uitgebarsten. Terstond wendde het dier pogingen aan om zijnen meester te wekken, hem zijne voorpoten op de borst leggende, en ze zachtkens over zijne ligchaam strijkende. De Jongman werd wakker, doch, op dit gedrag van zijnen Hond niet veel lettende, sliep hij spoedig weer in. Nu greep de Hond de beddendekens en lakens met zijne tanden aan, en sleurde alles van op zijnen Heer weg, doch deze dekte zich andermaal toe en sliep nogmaals in. De Hond begreep dat er geen tijd te verliezen was, vatte daarom des Jongmans hemds tusschen zijne tanden en scheurden het hem van het lijf. Op het zelfde oogenblik sloegen de vlammen de kamer in, en alleenlijk door langs een, in den haast aan het venster vastgemaakt en naar buiten geworpen touw af te glijden, redde hij zijn leven. In zijne verwarring en overhaasting had echter de Jongman er niet aangedacht, dat zijn levensredder geen middel had om naar beneden te komen, en nu beweende hij op het smartelijkst de onmogelijkheid om, uit hoofde van de steeds heviger vuurwoede, weder naar boven te klimmen en hem te redden. Het getrouwe schepsel vond zijnen dood in de vlammen.

Het Geld. Reeds meermalen heeft men de geweldige magt van het geld geprezen, en deszelfs meesterschap erkend, maar niemand heeft hetzelve welligt krachtiger afgeschilderd, dan *Pater Abraham* van St. Clara. Het geld, zegt hij, is een molen, waarin een ieder wil malen; een doel, waarnaar ieder loopen; een vloed, waarin ieder zich baden; een noot, welken ieder kraken; een grasveld waarop ieder maaijen wil; een kleed, dat ieder dragen; eene bete waarnaar ieder happen; een schotel uit welken ieder eten; eene bruid welke ieder bezitten; eene slemperij aan welke ieder deelnemen; een huis dat ieder bewonen; eene bloem aan welke ieder ruiken; en een vruchtboom waarvan ieder plukken wil.

In sterkte is geen ding ter wereld aan het geld gelijk. Het slaat alles ter neder; het trotseert alles; het drijft alles, het vindt alles, het jaagt alles, het verbrokkelt, verbrijzelt en en overwint alles. Het geld beheerscht de wereld, zegt een oud spreekwoord; al hadt gij tienmalen den Helicon bestegen, *Phoebus* en der *Piëriden* gunst verworven; wat baat het u, wanneer gij geen geld hebt. Geld alleen verwerft alle gunst, zonder Geld geldt geene kunst; deze is niets meer dan ijdele rook en damp, wanneer het geld ontbreekt. Alleen de bezitter van het geld is de groote Kunstenaar. Met geld kan men alles bewerken, alles volbrengen, alles verkrijgen wat men hebben wil, alle geschillen in de wereld worden met geld beslecht. Men vindt niets krachtiger, niets sterker. Krijgsiegers en vestingen vermogen niets tegen hetzelve. Wie geen geld heeft, is als een doode; slechts dit maakt tot den grootsten held; slechts dit helpt tot alle dingen. Den rijken staat alles ten dienst, hij koopt zich kennis, deugd en verstand aan, en hij mag ongestraft alles doen wat hij wil.

De kunst om fortuin te maken. (*Naar Pater Abraham* van St. Clara.) Ziet men iemand die aan het Hof zijn fortuin wil maken, wat heeft hij niet te arbeiden! Hij moet zijn als een hond, die schier aan ieder een pootje geeft. Hij moet zijn als eene kat, die eenen ganschen nacht door, voor een muizengat op schildwacht staat. Hij moet zijn als het haantje op eenen kerktoren, dat naar alle zijden draait. Hij moet zijn als een Solingener degenkling, die door enkel bukken en buigen zijne proef aflegt. Hij moet zijn als een bondel vlas, die zich gestadig moet laten over den hekel halen. Hij moet zijn als een scherpschutter, die gedurig één oog moet toedoen als hij zijn doel treffen wil. Hij moet nu eens lagchen, dan weder schreijen; nu eens van koude bibberen, dan weder van hitte blazen, nu eens gaan, dan weder stil staan, nu eens borgen, dan weder zorgen, hij is wel een hoveling, maar tevens een burger der stad Leiden, want het lijden kan hij niet mijden. Hij lijdt, waar? vooral aan zijne oogen, wanneer hij ziet dat een ander hem voorgetrokken wordt. Hij lijdt, waar? aan zijnen neus, want hij moet dikwerf het een of ander hooren, dat vóór hem een tamelijk sterk snuifje is. Hij lijdt, waar? aan zijne ooren, want hij moet vaak iets hooren en toch zich gelaten als hoorde hij niets. Hij lijdt, waar? aan zijnen mond, want hij moet dien maar al te dikwijls zijns ondanks gesloten houden. Hij lijdt, waar? in zijne keel, want men geeft hem vaak zware brokken te slikken. Hij lijdt, waar? aan zijne handen, want hij moet dikwerf diep in zijne beurs tasten, en toch is zijn geschenk geene aalmoes, die hem een *dankje* bezorgt. Hij lijdt, waar? aan zijne schouders, want hij moet op beiden te gelijk gestadig torschen. Hij lijdt, waar? aan zijne voeten, want hij moet daarmede meer strijkaadjes maken, dan een dorpshaan op eenen misthoop. In het eind worden zijne langdurige moeite, vlijt, arbeid, zorgen, onkosten waakzaamheid, enz. met klatergoud betaald, en oogst hij uit al zijne werken eene kinder speelpop in.

Het Paard van den Hertog van Wellington. Het paard, door den Hertog van Wellington bij Waterloo bereden, wordt te Strathfieldsay in een klein, aan een bloemperk belendend, park onderhouden, alwaar de overledene Hertogin het vaak eigenhandig met brood plagt te voederen. Gedurende den veldslag bereed de Hertog dit paard vijftien uren achtereen, zonder een enkel maal af te stijgen, sedert werd echter het dier nooit weder bestegen. Het is een klein, kastanjebruin paard van eenen tederen ligchaamsbouw, en daar het destijds genoegzaam nog slechts een veulen was, kan men zich niet genoeg er over verwonderen, dat het eene zoo groote krachtinspanning kon doorstaan. Een in Engeland vrij algemeen spreekwoord zegt dat een kastanjebruin paard altijd een goed paard is, en meer arbeiden kan dan eenig ander paard van gelijke grootte doch van eene andere kleur. Dit paard van den Hertog van Wellington kan wel tot bewijs dezer meening worden aangevoerd.

De Ontsluierde Syrische Dame. Onlangs heeft eene Dame te Damaskus (in Syrie) haren sluijer voor eenen reizenden vreemdeling opgeligt. Een Arnaut, dit in het voorbijgaan gewaar wordende, schoot haar op staanden voet met een zijner pistolen dood. Hij deed dit echter geenszins uit minnenijd, want hij kende haar zelfs niet. De daad geschiedde blootelijk met inzigt om de deswegens bestaande reglementen te handhaven.

Wreedheid in de Zestiende Eeuw. Tijdens de reformatie, toen ook in Duitschland vele volksgistingen ontstonden, werd Hongarije door een groot boeren oproer in onrust en schrik gebragt. Het hoofd dier beweging was *George Dosa*, een kordaat en krachtvol man, die welligt in zijn Vaderland eene groote omkeering der zaken zoude te weeg gebragt hebben, indien de partij, voor welke hij zich verhief, hem eensgezinder ondersteund en zone raadslagen en verordeningen beter gevolgd hadde. *George Dosa* werd met velen zijner aanhangers in hechtenis genomen, en nu werd over hen een vreesselijk strafgerigt gehouden. De verwinnaar *Zapolya* deed door Heidens, die tevens beulsdiensten verrigteden, eenen ijzeren troon en eene kroon van hetzelfde metaal smeden. Terwijl dit verrigt werd, liet hij veertig gevangenen en wel de zoodanigen, die tot *Dosa's* meer innigen omvang behoord, en hem meest onmiddelijk omstuwd hadden, veertien dagen honger lijden. Op den zestienden dag leefden nog slechts negen hunner. Deze werden voorgebragt. Hun ongelukkige aanvoerder en vriend werd voor hun gezigt op den gloeijend heet gemaakten troon geplaatst en met de insgelijks gloeijende kroon gekroond. Nu gebood *Zapolya* hen van des nog levenden *Dosa's* ligchaam te eten. Drie der verhongerden, die zulks weigerden, werden op staanden voet neergesabeld; de overige zes gehoorzaamden en aten van de gruwbare spijze, waarna zij begenadigd naar huis gezonden werden. *Dosa* dulde met bovenmenschelijke verachting de pijn, geene weeklagt noch gekerm ontglipte hem, alleenlijk toen de hongerigen aan hem knaagden, noemde hij hen »*honden, welke hij zelf had groot gebragt.*" Eindelijk overmande hem de pijn, en hij was niet meer. Het overschot van zijn lijk werd met vier paarden in vier stukken gescheurd, en te Ofen, Pesth, Stuhlweisenburg en Grosswarden aan de galg te pronk opgestoken.

ALLERLEI.

— Men heeft zich veel moeite gegeven, om te ontdekken van waar het komt, dat het van jaar tot jaar, in Engeland warmer wordt en dat de winters dáár steeds zachter worden. Thans gelooft men de oorzaak tamelijk in de verte gevonden te hebben. In Canada en vele Noordelijke gedeelten van Noord-Amerika worden de bosschen van jaar tot jaar meer uitgedund en men gelooft, dat daardoor niet slechts in Amerika, maar bijzonderlijk in Engeland, het klimaat, door de toenemende warmte der westen-winden, zachter wordt.

Daarentegen wil in vele streken van Frankrijk, waar wederom bosschen aangelegd en vergroot worden, geen droppel drinkbare Wijn meer groeijen.

— De Oostenrijksche Kruidkundige, Baron Hügel, die onlangs de Neilgherri-Heuvel (den zoogenaamden Blaauwen Berg) in Oost-Indie over gereisd heeft, meldt dat daar welligt 10,000 nog onbeschrevene soorten van bloemen en struiken groeijen. De wilde roos groeit er tot aan den top der hoogste boomen en heeft eenen stam ter dikte van 4 tot 5 duim. Men vindt er ook eene voortreffelijke soort van Oranjeappels, die slechts de grootte eener Hazelnoot hebben. In het Oranjedal, bij Kotlaghery, nagenoeg 4500 voet boven de oppervlakte der zee, ziet men zeer vele vruchtboomen, waaronder zich ook de wilde vijg en de citroenboom bevinden, welker vrucht in grootte en smaak zeer bijna aan de Spaansche komt.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 7den dezer, het Schip *Godefrida*, Kapt. H. WITTEBOER qq.; lading: 415 vaten Suiker, en 90 balen schoone Katoen.

Den 9den, het Schip *Susanna Maria*, Kapt. J. F. SPIEGELBERG; lading: 369 vaten Suiker en 37 balen schoone Katoen, beide naar Amsterdam.

In TEXEL gearriveerd: Den 16 Mei, het Schip Jason, Kapt. J. W. Oudorff, alhier den 4 Februarij jl. uitgeklaard. — Den 13den, het Schip Harmonie, Kapt. D. Spreeuw, alhier den 8 April jl. uitgeklaard.

ADVERTENTIEN.

(28115) *TRANSPORTEN.*

Den 20ten Junij 1834. R. SCHLÖRHOLTZ, aan J. F. C. PHILIPS, van het Huis en Erf, aan de *Dominestraat*, Lª. D. Nº. 387.

Den 28sten, CHARLES NICOLAAS GOEDE, aan WM. J. VANIER, van een Erf en de zich daarop bevindende Steenen Put, gelegen aan de *Graven-* of *Soldatenstraat*, bekend onder Lª. D. Nº. 70; alsmede van het aan dit Erf geaccrocheerd stuk Land, gelegen over de *Sommelsdijks kreek.*

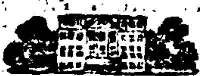
Den 4den Julij. Exploicteur bij het Geregtshof, aan ROBERT BARBOUR, van het Huis en Erf, aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, Lª. D. Nº. 489, aangekomen hebbende J. M. WELHAVEN.

Idem. Denzelven als voren, aan DD. NASSY, van de Gronden *Valkenburg* en *Mijn Vermaak*, met de daarop staande Gebouwen, ieder groot 500 akkers, gelegen in de *Coropina kreek*, aangekomen hebbende JOHANNA MARIA KLAASSEN.

Den 8sten. P. E. SIMONS, *nom. ux.*, BENJAMIN DE LA PARRA, ISAK ARIAS, *nom. ux.* en JOSUA DE LA PARRA, als Erfgenamen van den Boedel wijlen ISAAC DE LA PARRA JR., aan JANSIE HESHUIJSEN, voor hare Kinderen, met namen FLORIS COLIN, HENRIETTE, PETER TURGUAND, WILLIAM FERRIER en EMMA VICTORINA JANE ADNEY, van het Huis en Erf, aan de *Groote Dwarsstraat*, Lª. D. Nº. 711.

Paramaribo, den 10 Julij 1834.

WENTHOLT,
fung. Griffier.

(29388) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal in de maand Augustus 1834, dag en datum nader te bepalen, publiek bij Executie verkoopen:

Negentien zes honderd en veertigste aandeelen in de Plantagie *MEERZORG*, gelegen in het gedolven Kanaal van *Tapoeripa*, ter linkerhand in het opvaren, tusschen de Plantagien *Kleinslust* en *Rees en Krop*, met 77 koppen Slaven.

Negentien zes honderd en veertigste aandeelen in den Grond *VOORZORG*, in de *Motkreek*, met 38 koppen Slaven en 5 Negers, welke in 1808, 1817 en 1818 zijn geabsenteerd, werkende op de Plantagie *Meerzorg*.

Negentien zes honderd en veertigste aandeelen in de Plantagie *NIEUWZORG*, de Gronden *LA SOLITUDE* en *OOSTERHUIJZEN*, gelegen in de *Commutuanekreek*, ter regterhand in het opvaren, tusschen de Gronden van Plantagie *de Eendragt* en *Sinabo*, met 110 koppen Slaven.

Negentien zes honderd en veertigste aandeelen in de Plantagie *BENINENBURG*, in beneden *Commewijne*, met 49 koppen Slaven, werkende op Plantagie *Nieuwzorg*.

Negentien zes Honderd en veertigste aandeelen in de Plantagie *LANKMOEDIGHEID*, in boven *Cottica*, met 115 koppen Slaven, werkende op Plantagie *Nieuwzorg*; allen aankomende den Boedel Mr. PIERRE CONSTANTIJN VEREUL.

Ieder met derzelver Gronden, Bepotingen, Beplantingen, Gebouwen, Slavenmagt, Vee, Gereedschappen, Materialen en verdere Ap- en Dependentien; alles ingevolge inventarissen ter *visie*.

Paramaribo, den 8 Julij 1834.

N. L. BRAAM,
Exploicteur.

Aanstaande Zaturdag den 12den dezer, des morgens ten *half zes* uren, zal de gewone Exercitien met de *Brandspuiten* plaats vinden.

Paramaribo, den 8 Julij 1834.

De Opperbrandmeester,
H. G. ROUX.

De Heer NICOLAAS ROJER, met overlegging van *drie DIPLOMA's* van de Leidsche Academie, inhoudende zijne promotie tot *Medicinæ*, *Chirurgiæ et Artis Obstetriciæ Doctor*, door het COLLEGIE MEDICUM als *DOCTOR IN DE MEDICIJNEN*, *HEEL- EN VERLOSKUNDE* in deze Kolonie geadmitteerd zijnde; zoo wordt hiervan bij deze de daarbij belanghebbende kennis gegeven.

Paramaribo, den 10 Julij 1834.

H. H. DIEPERINK,
Scriba.

(28137) De ondergeteekenden hebben de eer het Publiek te verwittigen, dat zij zich sedert den *eersten* Julij jl., als *PRACTIZIJNS* hebben geassocieerd, en het Kantoor ten huize van den eersten ondergeteekende gevestigd is.

Paramaribo, den 9 Julij 1834.

C. HEILBRON,
Advokaat.
E. E. EMANUELS,
Procureur.

(29403) **G. L. ROPERHOFF**

presenteert te koop aan: *VERSCHE PROVISIEN, DRANKEN, MANUFACTUREN*, en nog vele andere Goederen meer, voor civile prijzen.

(29389) Aangebragt per Kapt. G. L. RÖPERHOFF, en te *koop* bij F. EIJSBREKER:

Differente *DAMES GOEDEREN*, als: *bibi* Stroohoeden van differente kleuren; grijze en zwarte Castore dito; Bloemen; gouden en zilveren dito; heele en halve witte Kante Doeken; dames en kinderen Mutsen; ⅞ Tulen; differente Linten; Handschoenen; Centuur Linten; zijde en krep Doeken; differente Binnenwerk; Dames Toeren; vergulde en paerl d'amour Hemden Knoopen; doosjes Naaigaren; gebloemd Neteldoek; Weerschijn; Dames Naaikistjes met zilver gemonteerd; Dames en Heeren Kammen; Haken en Oogen; different Poppengoed; Schimmel- en Lottospellen; Verfdoozen; Harmonie-muziek; Lucifer; alle soorten van Reukgoederen: Waschlichten; Nachtdrijvers; porceleine Pijpen; Hollandsche Stroop; Zinksnuif; different Glas- en Aardewerk, enz., enz.

(29380) Boomrijpe *BANANNEN*, te bekomen op de Plantaadjen *Rust en Werk*, *Lust tot Rust* en *Elisabethshoop*; adres ten Kantore van den ondergeteekende.

Paramaribo, den 10 Julij 1834.

JAN DE JAGER Ez.,
c. s. qq.

(29399) Behalve de reeds geadverteerde 76 koppen *SLAVEN*, afkomstig van de Plantagie *Crommelinsgift*, zal ALEXANDER SALOMONS, op den 14den Julij e. k., ten zijnen huize verkoopen: de Negerin ANTJE mede aan gemelde Plantaadje behoord hebbende.

(29394) De ondergeteekende zal aanstaande Maandag den 14den dezer, door en ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS, op Vendu verkoopen: den Neger, genaamd PRESENT.

Paramaribo, den 10 Julij 1834.

C. A. RICHTER.

(29398) Mevrouw KARSSEBOOM geb. DE MEINERTZHAGEN en de Vrije AAGJE van MEINERTZHAGEN vertrekken.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het gekoperd Tweedeks Fregatschip Sophia Maria, Kapt. G. L. Röperhoff. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 10 Augustus.

Het gekoperd Tweedeks Fregatschip Surinaamsche Vriend, Kapt. J. A. de Lang. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 22 Augustus.

Het Schip de Jonge Lodewijk Anthonie, Kapt. R. Tjebbes. — Adres bij J. L. Gellée. Sluit 25 Julij.

Naar Boston:

De Nd. Am. Brik Fame, Kapt. Nickerson. Adres bij J. M. Samson.

Naar St. Thomas:

De Schoener-Brik Louise Adelaide. Kapt. C. S. Feilberg. — Adres bij M. Curiel.

Waterstand

AAN DE FORTRESSE *NIEUW AMSTERDAM*.

	's morgens. u. m.	*'s namidd.* u. m.
11. Vrijdag	9—15.	9—34.
12. Zaturdag	10—00.	10—42.
13. Zondag	10—55.	11—25.
14. Maandag.	11—53.	00—16.

☞ Als het aan de Fortresse *Nieuw Amsterdam* hoog water is, dan is zulks aan *Paramaribo* 14 minuten *later*.

Ter Drukkerij van FUCHS & Cº.